

Lietas arhīva Nr. A42-00615-20/4

[ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0212.A420231419.2.S](#)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2020.gada 12.februārī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese Līga Biksiniece-Martinova,

piedaloties pieteicējas SIA "KL Retail" pilnvarotajam pārstāvim/pers. D/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Patērētāju tiesību aizsardzības centra pārstāvei/pers. E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA "KL Retail" pieteikuma par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2019.gada 11.jūlija lēmuma Nr.8-pk atcelšanu.

A p r a k s t o š ā

[1] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – Centrs) 2018.gada 20.aprīlī, 29.augustā un 11.septembrī veica pārbaudes veikalos "LATS", kuri atrodas /adrese//adrese//adrese//adrese/ un /adrese/, un konstatēja, ka SIA "KL Retail" (turpmāk – pieteicēja) daļai pārdošanā esošo preču nenorāda noteiktas mērvienības cenu, daļai norāda neatbilstošas noteiktas mērvienības cenas, daļai no akcijas precēm nav norādīts akcijas spēkā esamības termiņš vai norādīts beidzies akcijas termiņš, daļai nav pievienotas cenu zīmes, saldējumam nav norādīta masas vienība (cena par kilogramu).

/adrese/ konstatētajiem pārkāpumiem 2018.gada 11.maijā Centra darbinieks saņēma pieteicējas pārstāves atbildi ar apņemšanos turpmāk nepieļaut normatīvo aktu pārkāpumus, bet par /adrese/ un /adrese/ konstatētajiem pārkāpumiem nesaņēma atbildes.

Centrs 2019.gada 22.janvārī un 7.martā nosūtīja pieteicējai vēstules par pārkāpumiem un pieprasīja līdz 2019.gada 5.februārim un 20.martam tos novērst.

Centrs 2018.gada 29.aprīlī veikalā atkārtoti konstatēja pārkāpumus un 2019.gada 5.jūnijā nosūtīja pieteicējai vēstuli par pārkāpumiem, bet atbildi nesaņēma.

[2] Ar Centra 2019.gada 11.jūlija lēmumu Nr.8-pk (turpmāk –Lēmums) pieteicējai uzlikts pienākums nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi un piemērot soda nauda 20 000 *euro*. Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] Pieteicēja noklusē būtisku informāciju, kas patērētājiem nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu, un īsteno maldinošu un profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi.

[2.2] Daļai preču ir neatbilstoši norādīta noteiktās mērvienības cena, daļai preču, kurām cenu zīmēs norādītas speciālā piedāvājuma akcijas cenas, minēts neatbilstošs (laika ziņā pagājis) akcijas spēkā esamības termiņš un līdz ar to arī neatbilstošas jeb konkrētā piedāvājuma brīdī (neaktuālas cenas) preču cenas, cenu zīmēs norādītā noteiktās mērvienības cena apzīmēta ar "cena par 1 gab.", nevis "cena par 1 kilogramu", saldējuma cenu zīmēs nav nodrošināta atbilstoša mērvienības cenas informācija (nav norādīta vispār vai nav aprēķināta par masas mērvienību kilogramos).

[2.3] Pieteicējas īstenojot komercpraksi ir adresēta un skar daudzus patērētājus, kuri apmeklē vai varētu apmeklēt pieteicējas veikalus. Pārkāpums, neievērojot profesionālo rūpību un maldinot patērētājus par pārdošanā esošo preču noteiktas mērvienības cenām, akcijas spēkā esamības termiņiem vai preču cenu zīmēm, saldējuma masas vienībām u.c., rada/var radīt apdraudējumu ar likumu aizsargātajām patērētāju kolektīvajām ekonomiskajām interesēm.

[2.4] Pieteicēja nav veikusi visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu īstenojot komercprakses atbilstību normatīvo aktu prasībām. Pārkāpumi ilgstoši nav novērsti arī pēc Centra sniegtās informācijas par konstatētajām neatbilstībām. Nav konstatējama pieteicējas vēlme sadarboties ar iestādi, kas ir vērtējams kā atbildību pastiprinošs apstāklis.

[2.5] Pieteicēja nav iesniegusi peļņas vai zaudējumu aprēķinu par 2018.gadu. Saskaņā ar 2018.gada pārskatu pieteicējas neto apgrozījums 2018.gadā bija 5869615 *euro*. Nosakot soda naudas apmēru, tiek ņemts vērā pārkāpuma raksturs, patērētāju tiesiskajām interesēm radītais aizskārums un rīcība, neveicot darbību konkrētās lietas izskatīšanā un patērētāju tiesību pārkāpumu novēršanā. Pieteicējas izdarītais pārkāpums ir vērtējams kā smags patērētāju kolektīvo interešu pārkāpums.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicēja atzīst veikalos konstatētos Ministru kabineta 1999.gada 18.maija noteikumu Nr.178 "Kārtība, kādā norādāmas preču un pakalpojumu cenas" (turpmāk – Noteikumi Nr.178) 4., 7., 14. un 15.punkta pārkāpumus, tomēr pieteicēja nepiekrīt, ka šie pārkāpumi vienlaicīgi būtu atzīstami arī par negodīgu komercpraksi.

[3.2] /pers. F/ adrese, Centrs ir konstatējis, ka neatbilstoša cena ir norādīta 17 preču sortimenta vienībām, taču nav konstatējis, ka vairāk nekā 10 000 preču sortimenta vienībām cenas bija norādītas atbilstoši. Centrs nav ņēmis vērā, ka cenas neatbilstība konstatēta tikai nelielam preču apjomam no veikalā izvietotā apjoma, kas liecināja par to, ka cenu norāžu neatbilstība pieļauta aiz neuzmanības, tāpēc nevar tikt vienlaicīgi atzīta arī par negodīgu

komercpraksi, kuras pamatā ir apzināti un mērķtiecīgi veiktas negodīgas darbības, kas būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt patērētāju tiesības.

Līdzīgus pārkāpumus ir iespējams konstatēt ik dienu un katrā mazumtirdzniecības preču veikalā, jo preču cenu norāžu sagatavošana, izvietošana un aktualizēšana ir darbietilpīga un sarežģīta, prasa augstu precizitāti no veikala darbinieku puses, ņemot vērā, ka preču sortiments ir ievērojams, preču sortiments un cenas nepārtraukti mainās.

[3.3] Pieteicējas pārkāpums ir kvalificējams pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.panta piektās daļas par preces vai pakalpojuma cenas nenorādīšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, nevis atzīstams par negodīgu komercpraksi.

[3.4] Centrs ir pārkāpis Administratīvā procesa likuma 3.panta pirmo daļu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 3.panta otro daļu, 7.pantu, 9.panta pirmo daļu, 23., 26., 32., 37., 206., 210., 215.^{4.}, 237. - 245^{2.}, 246. - 250., 260., 268. – 278.¹ un 279. - 287.pantu, kas novedis pie tā, ka par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu pieteicējai ir piemērota soda nauda 20 000 *euro*, kas vairāk nekā 28 reizes pārsniedz par konkrēto administratīvo pārkāpumu paredzēto maksimālo soda sankcijas robežu.

[3.5] Lēmumā nav norādīti lietderības apsvērumi uzliktā naudas soda apmēram, jo gada neto apgrozījums nevar tikt vērtēts kā pieteicējas finansiālo stāvokli raksturojošs kritērijs. 2018.gadu pieteicēja ir noslēgusi ar zaudējumiem 87 675 *euro* apmērā, un arī 2019.gadā pieteicēja strādājusi ar zaudējumiem 20 000 *euro* sods radījis pieteicējai maksātnespējas situāciju, jo soda samaksas gadījumā pieteicēja vairs nespētu pilnā apmērā izpildīt visas īstermiņa saistības.

[3.6] Nav ievērots samērīguma princips, jo nav saskatāmi tādi apstākļi, kas pamatotu legītimu mērķu sasniegšanu, ja pieteicēja kļūst maksātnespējīga.

[4] Centrs paskaidrojumā uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu, balstoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem un papildus paskaidrojot turpmāk norādīto.

[4.1] Centrs ir konstatējis ne tikai formālu cenu norādīšanas prasību neievērošanu, par ko būtu piemērojama Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktā atbildība, bet arī rīcību, kura negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt patērētāju ekonomisko rīcību, pieņemot saimnieciskus lēmumus saistībā ar darījumu, piemēram, atsaucoties uz pieteicējas cenu piedāvājumiem un izšķiroties par attiecīgo preču iegādi.

[4.2] Pieteicējai ir pienākums organizēt tirdzniecību tādā veidā, lai nepieļautu tādas kļūdas, kuru dēļ tiek vai var tikt maldināti patērētāji. Vienas pārbaudes laikā, izlases kārtā veicot atsevišķu preču atlasi un pārbaudot to cenas informāciju, konstatētās neatbilstības 17 precēm ir liels skaits, kurš norāda, ka pieteicēja lielā mērā nenodrošina kontroli pār preču cenas informāciju.

[5] Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu uzturēja, balstoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

Centra pārstāve tiesas sēdē neatzina pieteikumā ietvertu prasījumu uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādīto argumentu pamata.

M o t ī v u m d a ļ ā

[6] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par pieteicējas veikalos konstatētajiem Noteikumu Nr.178 4., 7., 14. un 15.punkta pārkāpumiem, jo pieteicēja pārkāpumus cenu norādīšanā atzīst. Strīds lietā ir par to, vai pieteicējas izdarītie pārkāpumi vienlaikus ir atzīstami arī par negodīgu komercpraksi, un to, vai pieteicējai piemērotais sods ir samērīgs.

[7] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 1.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka komercprakse ir darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam.

Senāts ir uzsvēris, par komercpraksi nav uzskatāmi vienošanās noteikumi kā tādi, bet gan rīcība pirms darījuma noslēgšanas, kas vedina patērētāju pieņemt lēmumu par iesaistīšanos darījumā (*sk. Senāta 2016.gada 6.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-214/2016 5.punktu*).

Tiesa secina, ka preču izvietošana veikalos, to piedāvāšana patērētājiem un informācijas par preču cenu izvietošana saskaņā ar minētajā tiesību normā noteikto ir komercprakse. Tādējādi pieteicējas strīdus darbības ir atzīstamas par komercpraksi, attiecīgi ir pamats izvērtēt šo darbību atbilstību Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma prasībām.

[8] Atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrajai daļai komercprakse ir negodīga, ja iestājies vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

1) tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar;

2) tā ir maldinoša;

3) tā ir agresīva.

Centrs uzskata, ka pieteicējas komercprakse neatbilst profesionālajai rūpībai kā arī ir maldinoša.

[8.1] Profesionālajai rūpībai neatbilstošas komercprakses jēdziens izskaidrots Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 6.pantā, atbilstoši kuram komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispārārtītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

Atbilstoši šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktam komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visus apstākļus, patērētājs tās ietekmē pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja tās ietvaros tiek sniegta nepatiesa informācija vai šī informācija jebkādā veidā, tostarp vispārējās pasniegšanas ziņā, maldina vai varētu maldināt vidusmēra patērētāju pat tad, ja faktiski ir pareiza.

Savukārt saskaņā ar šā likuma 10.panta pirmās daļas 1.punktu komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un apstākļus, kā arī tajā izmantotā saziņas līdzekļa ierobežojumus, var secināt, ka tiek noklusēta būtiska informācija, kas vidusmēra patērētājam ir nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu, un komercprakses ietekmē vidusmēra patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Tiesa, izvērtējot Centra 2018.gada 20.aprīļa, 29.augusta un 11.septembra pārbaudēs pieteicējas veikalos /adrese//adrese//adrese//adrese/ un /adrese/, un atkārtotajā pārbaudē 2019.gada 29.aprīlī veikalā /adrese/ konstatēto, ka daļai pārdošanā esošo preču nav norādīta noteiktas mērvienības cena, daļai pārdošanā esošo preču neatbilstoši norādīta noteiktās mērvienības cena, daļai pārdošanā esošām akcijas precēm nav norādīts akcijas spēkā esamības termiņš vai norādīts beidzies akcijas termiņš, daļai pārdošanā esošo preču nav pievienotas cenu zīmes, saldējumam nav norādīta masas vienība (cena par kilogramu), secina, ka pieteicēja, norādot informāciju par preču cenām, to nav veikusi ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var

pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispārāizītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam. Vienlaikus pieteicēja gan sniegusi nepatiesu informāciju par preču cenām, gan to noklusējusi, radot situāciju, kurā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis.

Senāts ir atzinis, ka ir saprātīgi sagaidīt, ka komersants, kurš darbojas konkrētā komercdarbības jomā, zina un ievēro šai komercdarbības jomai izvirzītās prasības. Ja komersants šādas prasības neievēro, ir pamats secināt, ka tas nav bijis pietiekami profesionāli rūpīgs (*sk. Senāta 2019.gada 29.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-438/2019 8.punktu*).

Tiesas ieskatā pircējiem ir pamats sagaidīt, ka preču cenas veikalos tiek norādītas saskaņā Noteikumiem Nr.178, atbilstoši vispārāizītai godīgai tirdzniecības praksei un labas ticības principam. Līdz ar to Centra uzskats, ka pieteicējas īstenotā komercprakse neatbilst profesionālajai rūpībai un ir maldinoša, ir atzīstams par pamatotu.

[8.2] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 7.pants noteic, ka par patērētāja ekonomisko rīcību būtiski negatīvi ietekmējošu uzskatāma tāda komercprakse, kura būtiski mazina patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu un kuras rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Par patērētāja pieņemtu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu jebkurā gadījumā uzskatāms patērētāja lēmums:

- 1) iegādāties preci vai saņemt pakalpojumu, vai atturēties no šādas rīcības;
- 2) par to, kādā veidā un ar kādiem noteikumiem iegādāties preci vai saņemt pakalpojumu;
- 3) samaksāt preces vai pakalpojuma cenu pa daļām vai kopumā;
- 4) paturēt preci, pieņemt pakalpojumu vai izmantot iespēju īstenot savas likumīgās vai līgumiskās patērētāja tiesības.

Tiesas ieskatā tikai likumam atbilstoši sagatavota informācija par preces cenu nodrošina patērētājiem objektīvu iespēju izvēlēties attiecīgās preces no kopējā piedāvājuma un salīdzināt savstarpēji aizvietojamus produktus, it sevišķi gadījumos, kad līdzīgām precēm ir dažāda tilpuma vai masas iepakojumi, un pieņemt lēmumu par konkrētu preču iegādi vai atturēties no to iegādes. Izvērtējot Centra konstatēto pārkāpumu būtību, secināms, ka pieteicējas īstenotā komercprakse ir uzskatāma par patērētāja ekonomisko rīcību būtiski negatīvi ietekmējošu.

[8.3] Centra Lēmumā secināts, ka pieteicējas darbībā ir saskatāmas profesionālajai rūpībai neatbilstošas un maldinošas komercprakses pazīmes, savukārt pieteicēja uzskata, ka tā izdarījusi vienīgi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.panta piektajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu cenu norādīšanu, nevis nodarbojusies ar negodīgu komercpraksi.

Tiesas secina, ka patērētāju ekonomiskās rīcības un patērētāju ekonomisko interešu negatīva ietekmēšana vai tās risks kā tiesiskā sastāva pazīme nav minēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.panta piektajā daļā, savukārt Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma ietvarā tā ir izceļama kā būtiskākais negodīgas komercprakses noteikšanas kritērijs. Konkrētajā lietā Centrs konstatējis ne tikai formālu cenu norādīšanas prasību neievērošanu, par ko atbildība iestātos saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.panta piekto daļu, bet arī konstatējis, ka šādas rīcības rezultātā tiek negatīvi ietekmēta vai var tikt negatīvi ietekmēta patērētāju ekonomiskā rīcība, pieņemot saimnieciskus lēmumus saistībā ar pieteicējas cenu piedāvājumiem un izšķiroties par attiecīgo preču iegādi. Norādītie apstākļi ir konstatēti vairākās pieteicējas tirdzniecības vietās, ilgstošā laika periodā un to ietekmei bijis pakļauts liels skaits patērētāju. Pieteicējai kā profesionālai saimnieciskās darbības veicējai ir pienākums organizēt tirdzniecību tādā veidā, lai nepieļautu tādas kļūdas, kuru dēļ tiek vai var tikt maldināti patērētāji.

Attiecībā uz pieteicējas iebildumiem par to, ka vienas pārbaudes laikā tikai 17 precēm konstatētas neatbilstības, tiesa norāda, ka pārbaude veikta izlases kārtā, nevis visām precēm veikalā. Šādā kārtā konstatēto neatbilstību skaits ir pietiekami liels, lai pamatoti atzītu, ka pieteicēja lielā mērā nenodrošina kontroli pār preču cenas informāciju. Apkopojot iepriekš norādīto, secināms, ka pieteicējas īstenotā komercprakse pamatoti ir atzīta par negodīgu.

[9] Ar Centra Lēmumu pieteicējai piemērota soda nauda 20 000 *euro*.

[9.1] Soda naudas piemērošanu regulē Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.²pants. Šā panta pirmā un otrā daļa noteic, ka uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 *euro*. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgs ar izdarīto pārkāpumu, ņemot vērā komercprakses īstenotāja veiktos pasākumus pārkāpuma novēršanai un zaudējumu atlīdzināšanai.

Uzraudzības iestāde, pieņemot lēmumu par soda naudas uzlikšanu un tās apmēru, ņem vērā šādus apstākļus, kā arī izvērtē, vai pastāv šādi nosacījumi:

- 1) pieļautā pārkāpuma raksturs un ilgums, pārkāpuma radītā ietekme (zaudējumi patērētājiem), pārkāpuma izdarīšanas apstākļi, pārkāpēja loma pārkāpumā un pārkāpuma apjoms;
- 2) komercprakses īstenotājs līdz lēmuma pieņemšanas dienai ir atlīdzinājis vai sācis atlīdzināt patērētājiem nodarītos zaudējumus;
- 3) pārkāpums pārtraukts pēc komercprakses īstenotāja iniciatīvas;
- 4) komercprakses īstenotājs negodīgas komercprakses aizlieguma pārkāpumu izdarījis atkārtoti pēdējo divu gadu laikā, un tas konstatēts ar Uzraudzības iestādes lēmumu vai rakstveida apņemšanos;
- 5) komercprakses īstenotājs nav izpildījis rakstveida apņemšanos;
- 6) komercprakses īstenotājs ir kavējis lietas izskatīšanu vai slēpis izdarīto pārkāpumu.

No Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta izriet, ka konstatējot negodīgu komercpraksi, Centram ir jāizlemj par labu kādam no likumā noteiktajiem rīcības modeļiem, proti jāizlemj, kurus ietekmēšanas līdzekļus piemērot un, vai ir lietderīgi uzlikt soda naudu. Tiesību normā norādīto ietekmēšanas līdzekļu piemērošanas mērķis nav pārkāpēja komercdarbības apgrūtināšana vai pilnīga izbeigšana, bet gan turpmāka pārkāpumu nepieļaušana. Tiesas ieskatā soda naudas uzlikšana ir vērtējama kā galējais ietekmēšanas līdzeklis, jo lai arī soda naudai līdz 10 procentiem no komersanta pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma var būt ievērojama finansiāla ietekme uz komersantu, tās ietekme uz patērētāja tiesību aizsardzību ir pastarpināta, proti, patērētājam nerodas tiešs un tūlītējs ieguvums no komersanta sodīšanas.

[9.2] Tiesas ieskatā pie soda apmēra noteikšanas Centrs pamatoti ir ņēmis vērā, ka pārkāpumi tika konstatēti vairākās tirdzniecības vietās un atkārtoti, un pieteicēja ilgstoši nenovērsa pārkāpumus, lai gan tika uzaicināta to izdarīt.

[9.3] Vienlaikus tiesa neatzīst par pamatotu Centra apgalvojumu par to, ka pieteicēja ir kavējusi lietas izskatīšanu. Ņemot vērā, ka konkrētā lieta noslēdzās ar Lēmuma pieņemšanu, un Centra rīcībā bija visa nepieciešamā informācija Lēmuma pieņemšanai, nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja varēja aizkavēt Lēmuma pieņemšanu. Apstākļi, ka pārkāpumi cenu norādīšanā ilgstoši netiek novērsti un Centram netiek sniegta rakstiska apņemšanās par pārkāpumu novēršanu, raksturo likuma pārkāpuma ilgumu un pārkāpēja attieksmi pret sadarbību ar iestādi, bet nekavē lietas izskatīšanu pēc būtības.

Tiesas neatzīst par pamatotu rakstveida paskaidrojuma pausto Centra uzskatu, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.panta piektajā daļā paredzēto pārkāpumu izskatīšana ir pakļauta nevis Centram, bet Pašvaldību administratīvajai komisijai.

Tiesas vērs Centra uzmanību uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 215.⁴pantā noteikto, ka Patērētāju tiesību aizsardzības centrs izskata

šā kodeksa 155.panta piektajā un sestajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas tajos gadījumos, kad kontroli veikušas un administratīvo pārkāpumu protokolu par minētajiem pārkāpumiem sastādījušas centra amatpersonas.

Nemot vērā, ka konkrētajā gadījumā pārbaudes tirdzniecības vietās veica un pārkāpumus cenu norādīšanā konstatēja tieši Centra amatpersonas, Centram nebija tiesisku šķēršļu izvērtēt pieteicējas administratīvo atbildību atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.panta piektajai daļai. Līdz ar to tiesa secina, ka, nosakot soda apmēru, Centrs nepamatoti nav ņēmis vērā apstākli, ka pieteicēja ne reizes nebija saukta pie administratīvās atbildības par pārkāpumiem cenu norādīšanā.

Tiesa konstatē, ka Centrs nav Lēmumā detalizēti pamatojis, kādēļ tas patērētāju kolektīvo interešu pārkāpumu ir atzinis par smagu, aprobežojoties ar apgalvojumu, ka pieteicējas īstenotā komercprakse joprojām skar vai var skart daudzu patērētāju ekonomiskās intereses un pieteicēja labprātīgi nav veikusi pārkāpumu novēršanu. No Lēmuma neizriet, ka Centrs būtu centies noskaidrot, vai un kādā apmērā konstatētie pārkāpumi kāpināja preču pārdošanu pieteicējas veikalos, un, kādus papildu ienējumus tie nodrošināja pieteicējai. Tāpat konkrēti nav izsecināma pieteicējas pārkāpumu ietekme uz patērētāja izvēli un patērētājiem nodarītais mantiskais zaudējums. Turklāt jāņem vērā, ka atšķirībā no citiem gadījumiem, kuros tiesu praksē vērtēti negodīgas komercprakses aspekti, šajā gadījumā patērētājus un pieteicēju nesaista ilgtermiņa līgumi, nostādot patērētājus nelabvēlīgākā situācijā bez izveles iespējām. Līdz ar to tiesa secina, ka šajā lietā patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma smaguma pakāpe nav atzīstama par pierādītu.

Centrs Lēmumā norādījis, ka pieteicēja nebija iesniegusi peļņas vai zaudējumu aprēķinu par 2018.gadu, un, saskaņā ar Centra rīcībā esošo pieteicējas gada pārskatu par 2018.gadu, pieteicējas neto apgrozījums bija 5 869 615 *euro*. Tādējādi no Centra apgalvojuma izriet, ka tā rīcībā nebija ziņu par pieteicējas finansiālo stāvokli. Tomēr, izvērtējot Lēmuma pieņemšanā izmantoto pieteicējas gada pārskatu, tiesa konstatē, ka gada pārskatā ir norāde par pieteicējas zaudējumiem 87 937 *euro* apmērā (*lietas 59.lapa*). Ievērojot norādīto apstākli, secināms, ka Centram bija zināms pieteicējas zaudējumu apmērs, bet tas nav ticis vērtēts. Vienlaikus tiesa atzīst, ka finansiālu zaudējumu esamība nevar atbrīvot pārkāpēju no likumā paredzētās atbildības.

[9.4] Senāts ir uzsvēris, ka tiesību normu piemērotājam ir jāatceras, pirmkārt, ka normatīvo aktu piemērošanā ir jāņem vērā arī tāds tiesību avots kā vispārējie tiesību principi, un, otrkārt, ka katrs gadījums ir individuāls (*sk. Senāta 2006.gada 7.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-410/2006 10.2.punktu*).

Savukārt Satversmes tiesa atzinusi, ka no Satversmes 1.panta izrietošo principu uzdevums ir nodrošināt to, ka citas tiesību normas tiek piemērotas pareizi un to piemērošana, kā arī piemērošanas rezultāts pilnībā atbilst tiesiskās valsts prasībām (*sk. Satversmes tiesas 2005.gada 16.decembra sprieduma lietā Nr.2005-12-0103 24.punktu*).

Viens no šādiem tiesiskās valsts vispārējiem tiesību principiem ir samērīguma princips, kas ietverts Administratīvā procesa likuma 13.pantā arī kā rakstveida tiesību norma. Atbilstoši šim principam labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam (*sk. Senāta 2006.gada 7.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-410/2006 10.2.punktu*).

Tiesas ieskatā Centram, lemjot par soda piemērošanu konkrētajā gadījumā, bija nepieciešams apsvērt soda samērīgumu, ņemot vērā gan soda sankciju mērķi, gan visus konkrētās lietas apstākļus, tai skaitā arī tiesas konstatētos (pieteicēja nekavēja lietas izskatīšanu pēc būtības, pieteicēja ne reizes nebija saukta pie administratīvās atbildības par pārkāpumiem cenu norādīšanā, patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma smaguma pakāpe nav pierādīta).

Turklāt no lietas dalībnieku paustās informācijas tiesas sēdē izriet, ka pušu uzsāktajās sarunās par mierizlīgumu Centrs bija gatavs ievērojami samazināt piemēroto soda naudu, diemžēl vienošanās netika panākta.

Apkopojot norādīto, tiesa secina, ka Centrs nav pilnībā izpildījis Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.²pantā noteikto attiecībā uz soda naudas samērīgumu, līdz ar to Lēmums šajā daļā nav tiesisks.

[9.5] Senāts ir norādījis, ka gadījumos, kad konkrētā situācija nevar palikt bez nelabvēlīga administratīvā akta, tiesa ir tiesīga piemērot arī Administratīvā procesa likuma 253.panta sesto daļu (*sk. Senāta 2011.gada 25.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-432/2011 11. punktu*).

Arī Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Administratīvā procesa būtībai atbilstošāks ir regulējums, saskaņā ar kuru tiesa atceļ vai atzīst par spēkā neesošu administratīvo aktu, nevis pati iestādes vietā izdod citu nelabvēlīgu aktu. Arī tiesības uz taisnīgu tiesu neprasa, lai tiesa, pārbaudot personai nelabvēlīga administratīvā akta tiesiskumu, vienmēr pati izdarītu lietderības apsvērumus un uz to pamata noteiktu jaunu administratīvā akta saturu (*sk. Satversmes tiesas 2017.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr.2017-08-01 14.5.punktu*).

Ja tiesa secina, ka sods ir nepieciešams, tiesa var uzdot iestādei atceltā soda vietā izdot jaunu administratīvo aktu par personas sodīšanu, norādot tiesas norādītos faktus un (vai) tiesiskos apsvērumus. No administratīvā procesa viedokļa uzskatāms, ka ar to tiek turpināts tas pats process, kas iestādē tika uzsākts, ierosinot administratīvo procesu. Ja lēmuma pieņemšanai noteikts noilguma termiņš, tajā netiek ieskaitīts administratīvā akta kontroles (apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas) periods (*sk. Senāta 2011.gada 3.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-65/2011 14.punktu*).

Apkopojot norādīto, tiesa secina, ka, lai arī pieteicēja ir pārkāpusi negodīgas komercprakses aizliegumu, pieteicējai noteiktā soda nauda nav atzīstama par samērīgu. Ņemot vērā, ka tiesību normas neparedz iespēju tiesai pašai noteikt citu soda naudas apmēru, Lēmums daļā par soda naudu ir atceļams un Centram ir uzdots pārvērtēt soda naudas apmēru, atbilstoši šajā spriedumā konstatētajiem faktiem un juridiskajiem apsvērumiem.

[10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Tiesa konstatē, ka pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu 30 *euro* par pieteikuma iesniegšanu tiesā (*lietas 8.lapa*).

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu” 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc tiesas vai tiesneša nolēmuma stāšanās spēkā no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Tā kā pieteikums ir apmierināms daļā, par labu pieteicējai no Latvijas Republikas piespriežama valsts nodeva 30 *euro*.

R e z o l u t i v ā

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta sesto daļu, 290.pantu un 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt daļā SIA “KL Retail” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2019.gada 11.jūlija lēmuma Nr.8-pk atceļšanu.

Noraidīt pieteikumu pārējā daļā.

Atcelt Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2019.gada 11.jūlija lēmumu Nr.8-pk daļā par uzlikto soda naudu.

Uzdot Patērētāju tiesību aizsardzības centram divu mēnešu laikā no sprieduma spēkā stāšanās izdot jaunu administratīvo aktu, nosakot SIA “KL

Retail" soda naudu par negodīgas komercprakses aizlieguma pārkāpumu, ņemot vērā spriedumā konstatētos faktus un juridiskos apsvērumus.
Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atļūdzināt SIA "KL Retail" samaksāto valsts nodevu par pieteikuma iesniegšanu 30 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese

/pers. O/